

Bijlage 1: aanbevelingen voor verbetering van de energiebesparingsplicht van NVDE

De vaste Kamercommissie voor Economische Zaken en Klimaat heeft gevraagd of ik een reactie kan geven op de negen aanbevelingen van de Nederlandse Vereniging Duurzame Energie (NVDE), in samenwerking met Common Futures, voor verbetering van de handhaving van de energiebesparingsplicht (Kamerstuk 2022Z10945). Ik heb met belangstelling kennis genomen van dit rapport.¹ Ik ga hieronder op elke aanbeveling in.

Suggestie 1 – Verplicht een energiebesparingsonderzoek voor bedrijven met een groot aandeel procesenergie

De Erkende Maatregelen Lijst (hierna EML) bevat volgens de NVDE onvoldoende maatregelen voor procesbesparing. De NVDE wil daarom graag zien dat er verplichte energiebesparingsonderzoeken komen voor bedrijven die een groot aandeel procesenergie hebben. Bedrijven moeten aan de hand van indicatoren, zoals verbruik per vierkante meter, bepalen of ze dit onderzoek moeten doen.

Appreciatie

Ik herken de constatering dat de EML onvoldoende dekkend kunnen zijn voor bedrijven met een groot procesenergiegebruik. In 2023 wordt de energiebesparingsplicht aangepast waardoor meer bedrijven met een groot energiegebruik onder de verplichting vallen. Ik heb uw Kamer daarom al geïnformeerd (Kamerstuk 30196, nr. 738 en 32813, nr. 863) dat ik met de aanpassing van de energiebesparingsplicht ook een energiebesparingsonderzoek introduceer voor bedrijven met een groot energiegebruik. In de brief waar deze appreciatie als bijlage deel van uitmaakt ga ik hier verder op in. Het is niet eenvoudig om specifieke indicatoren te bepalen voor verschillende bedrijfsprocessen. Het onderzoek is daarom verplicht voor bedrijven met specifieke activiteiten (processen) en een verbruik van 10 miljoen kWh elektriciteit of 170.000 m³ aardgasequivalent. Voor gebouwmaatregelen en bedrijven met een middelgroot energiegebruik blijven de EML van toepassing. In specifieke gevallen kan het bevoegd gezag overigens alsnog een onderzoek vragen.

Suggestie 2 – Versimpel energiebesparingsonderzoeken

De NVDE ziet een grote administratieve last bij bedrijven door het invullen van verschillende energiebesparingsrapportages. Voorbeelden hiervan zijn de Energie Audit uit de Energie Efficiëntie Richtlijn (EED) en de informatieplicht. De NVDE beveelt aan om de EED te combineren met de energiebesparingsplicht.

Appreciatie

Ik deel de mening dat we zo min mogelijk administratieve last willen voor de bedrijven. Sommige bedrijven hebben niet alleen een onderzoeksplicht vanwege de aangepaste energiebesparingsplicht, maar moeten ook een energie-audit op grond van de Europese Energie-efficiëntierichtlijn uitvoeren. Ik ben daarom bezig met het opstellen van een format om deze twee rapportages zoveel mogelijk op elkaar af te stemmen. Er blijven echter verschillen tussen de twee rapportages. Zo richt de Europese energie-audit zich op kosteneffectiviteit, is deze alleen van toepassing op ondernemingen met een minimum aantal fte en omzet en is er geen uitvoeringsplicht. Ook omvat het zaken zoals transport, dat geen deel uitmaakt van de energiebesparingsplicht. De onderzoeksplicht onder de aangepaste energiebesparingsplicht kent een andere (nationale) grondslag en is gekoppeld aan verbruik, richt zich op bedrijfsvestigingen en kent wel een uitvoeringsplicht.

Suggestie 3 - Maak een onderhoudsplan onderdeel van het energiebesparingsonderzoek.

De NVDE constateert dat vervanging en aanpassing vooral worden uitgevoerd tijdens natuurlijke vervangmomenten of bij groot onderhoud. Ook is het bij ongeplande vervanging vaak lastig om binnen het bedrijf overeenstemming te krijgen tussen verschillende afdelingen wanneer er een meerjarige investering mee gepaard gaat. De NVDE beveelt aan om een onderhoudsplan van processen en het gebouw verplicht te maken als onderdeel van het energiebesparingsonderzoek.

Appreciatie

¹ <https://www.nvde.nl/nvdeblogs/verbeterde-energiebesparingsplicht-scheelt-1-miljard-kuub-gas-en-5-twh-elektriciteit-per-jaar/>

Ik onderschrijf de suggestie dat het belangrijk is om onderhoud onderdeel te maken van energiebesparende maatregelen. Daarom zal ik bij de aanpassing van de energiebesparingsplicht de koppeling tussen individuele Erkende Maatregelen en Doelmatig Beheer en Onderhoud explicieter maken. Ook maakt aandacht voor energiezorg onderdeel uit van het energiebesparingsonderzoek voor bedrijven met een groot energiegebruik.

Suggestie 4 – Introduceer een nieuwe categorie “belangrijkste maatregelen”

De lange lijst aan energiebesparende maatregelen zou volgens de NVDE een rem zijn voor bedrijven om aan besparing te werken. Wanneer bedrijven wel de belangrijkste, meest energiebesparende maatregelen hebben uitgevoerd, zullen de kleinere maatregelen door de vingers worden gezien. Dit zou opgenomen moeten worden in de rubricering van de rapportages.

Appreciatie

Met de informatieplichtrapportage wordt gerapporteerd of een maatregel wel of niet is uitgevoerd. De rubricering houdt hier rekening mee en maakt informatiegestuurd toezicht en handhaving mogelijk. Het energiebesparend effect bij een individueel bedrijf kan echter niet direct bepaald worden. Dit hangt namelijk af van bijvoorbeeld de hoeveelheid vierkante meter glas en binnentemperatuur of de hoeveelheid lampen en de branduren. Dit kan dus niet op basis van de informatieplichtrapportage bepaald worden. Bovendien is het verplicht om alle toepasselijke Erkende Maatregelen uit te voeren of zelf te onderhouden dat alle maatregelen met een terugverdientijd van vijf jaar of minder uitgevoerd zijn. Dit kan verder gaan dan de EML. Mijns inziens zal het waarderen van bepaalde maatregelen, zeker zonder volledig inzicht, en het op voorhand accepteren van overtredingen een verkeerd signaal sturen naar de bedrijven. Het is aan de toezichthouder om te beslissen over individuele gevallen waarbij op specifieke onderdelen afgeweken wordt van de EML vanwege specifieke technische omstandigheden of omdat er een beter alternatief genomen wordt. In het energiebesparingsonderzoek brengt het bedrijf in kaart welke procesmaatregelen een terugverdientijd van vijf jaar of minder hebben. Hierbij is verder geen automatische rubricering nodig (of mogelijk). Het onderzoek, het uitvoeringsplan en individuele omstandigheden worden beoordeeld door het bevoegd gezag. Ik zie ook hier geen toegevoegde waarde in het op voorhand accepteren van het niet voldoen aan de energiebesparingsplicht.

Suggestie 5 - Introduceer een overheidsfonds met 0% rente voor investeringen.

De NVDE veronderstelt dat financiering van maatregelen een barrière kan zijn. De kosten van financiering lopen nu mee in de rekenregels terwijl dat niet voor alle bedrijven van toepassing is en onnodig de terugverdientijd drukt. De NVDE beveelt daarom aan om een overheidsfonds te creëren waar bedrijven geld kunnen lenen met een looptijd van 5 jaar.

Appreciatie

Ik ondersteun de oproep dat we bedrijven moeten ondersteunen in het informeren en activeren van het nemen van energiebesparende maatregelen. Ik blijf in gesprek met de brancheverenigingen over hoe het mkb beter ondersteund kan worden en zal deze suggestie daarbij meenemen.

Suggestie 6 – Verplicht certificering van Omgevingsdiensten

Er hebben signalen de NVDE bereikt dat de kwaliteit van de omgevingsdiensten verschilt. Zij willen dit oplossen door een certificering voor de toezichthouders.

Appreciatie

Ik onderschrijf het belang van goede omgevingsdiensten. Certificering is een interessante suggestie, maar lost op de korte termijn niets op. In de brief waar deze appreciatie als bijlage deel van uitmaakt informeer ik uw Kamer over mijn inzet op extra toezicht en handhaving op de energiebesparingsplicht. Met extra middelen wordt ook de kwaliteit van omgevingsdiensten versterkt. Ook verken ik in lijn met de motie Van der Lee en Erkens (Kamerstuk 35935-XIII, nr.41) de mogelijkheden voor oprichting van een landelijk kernteam, dat hieraan kan bijdragen.

Suggestie 7 - Monitor technieken

De NVDE stelt dat veel technieken niet correct zijn ingeregeld en dat men daar alleen achter kan komen door het energiegebruik te meten. De NVDE raadt aan om bedrijven het energieverbruik bij bepaalde technieken verplicht te laten monitoren. Ook roept de organisatie op om als overheid de mogelijkheid van verhuur of uitleen van hardware voor monitoring te faciliteren.

Appreciatie

Dit is een interessante maatregel. Momenteel worden de EML geactualiseerd op basis van ingediende technologieën. Naar verwachting zal deze maatregel beperkt in de EML opgenomen zijn. Bij de internetconsultatie zijn reacties vanuit het bedrijfsleven en andere partijen over mogelijke verbeteringen van harte welkom. Maatregelen met een terugverdientijd van vijf jaar of minder kunnen worden toegevoegd.

Suggestie 8 - Introduceer een eenvoudig energiebesparingsonderzoek bij bedrijven met een groot aandeel gebouwgebonden energieverbruik

De NVDE geeft aan dat de EML een goed startpunt is, maar dat maatwerkadvies een beter resultaat oplevert. De organisatie constateert dat er een schaarste is aan deskundige adviseurs die kunnen worden ingezet voor het besparen binnen het grootverbruik en processen van bedrijven. De NVDE beveelt daarom aan om installateurs te betrekken in het adviestraject voor het proces en grootverbruik. Ook doet de organisatie de aanbeveling om bepaalde subsidies alleen beschikbaar te stellen als ze op advies zijn gebaseerd.

Appreciatie

Samen met de minister voor Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening ga ik graag met de installatiebranche in gesprek over welke rol zij kunnen spelen bij het nemen van energiebesparende maatregelen. De tweede aanbeveling om bepaalde subsidies alleen beschikbaar te stellen als ze op advies zijn gebaseerd faciliteren we al, bijvoorbeeld in de subsidie verduurzaming maatschappelijk vastgoed en op onderdelen in de energie investeringsaftrek.

Suggestie 9 – Zet standaardtarieven gebaseerd op de marktprijzen

De NVDE stelt dat het bepalen van de standaardtarieven voor energie ingewikkeld is door de prijsvolatiliteit. Het lijkt daardoor een politiek thema te worden. Zo ontstaat het gevaar dat tarieven te laag worden gezet en dat zo een deel van de potentie van de energiebesparingsplicht wordt gemist. Daarom beveelt de NVDE aan om de standaardtarieven voor energie en CO₂ op de gemiddelde maandelijkse marktprijzen te baseren voor de komende vijf jaar.

Appreciatie

Ik onderschrijf dat het door prijsvolatiliteit ingewikkeld is om standaardtarieven voor energie te bepalen. Zoals in de brief waar deze appreciatie als bijlage deel van uitmaakt heb ik aangegeven dat ik TNO gevraagd heb om advies uit te brengen om tot nieuwe standaardtarieven te komen.